

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمدۀ
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفتهٔ منتهی به ۲۶/۰۹/۲۰۰۸

(شماره ۲۷)

۱۳۸۷ مهرماه ۷

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۱	۱- آمریکا
۶	۲- منطقه یورو
۹	۳- ژاپن
۱۳	۴- انگلیس
۱۶	۵- طلا
۱۸	۶- نفت

ارزش هر دلار آمریکا به ارزهای عمده (آخر وقت بازار نیویورک) ، قیمت نقدی

۱۳۸۷/۷/۵ هفته متمیزی به

طلا ، قیمت نفت خام در بازارهای سلف و ۴ شاخص عمده سهام

۲۰۰۸/۹/۲۶

متوسط هفته گذشته	رتبه	درصد تغییرات نسبت به هفته گذشته	متوسط هفته	جمعه سپتامبر ۲۶	پنجشنبه ۲۵ سپتامبر	چهارشنبه ۲۴ سپتامبر	سه شنبه ۲۳ سپتامبر	دوشنبه ۲۲ سپتامبر	عنوان	جمعه ۱۹ سپتامبر
۰/۶۴۳۹۶		-۱/۳۴	۰/۶۳۵۴۱	۰/۶۳۶۶۳	۰/۶۳۵۱۰	۰/۶۳۵۴۲	۰/۶۳۲۶۰	۰/۶۳۷۳۰	دلار به SDR	۰/۶۴۵۷۲
۱/۸۱۱۳	(۴)	۲/۰۴	۱/۸۴۸۳	۱/۸۴۲۸	۱/۸۳۸۴	۱/۸۴۷۳	۱/۸۵۰۱	۱/۸۵۸۲	* لیره انگلیس	۱/۸۳۳۳
۱/۰۶۲۹	(۱)	-۲/۵۹	۱/۰۳۵۴	۱/۰۳۳۸	۱/۰۳۲۶	۱/۰۳۸۸	۱/۰۳۶۸	۱/۰۳۴۱	دلار کانادا	۱/۰۴۸۳
۱/۱۰۹۸	(۳)	-۲/۱۸	۱/۰۸۵۶	۱/۰۸۹۷	۱/۰۸۹۹	۱/۰۹۱۷	۱/۰۸۳۹	۱/۰۷۲۸	فرانک سویس	۱/۱۰۴۱
۱۰۵/۶۹	(۵)	۰/۲۰	۱۰۵/۹۰	۱۰۶/۱۶	۱۰۶/۴۴	۱۰۶/۲۲	۱۰۵/۲۶	۱۰۵/۴۴	ین ژاپن	۱۰۷/۳۴
۱/۴۳۱۵	(۲)	۲/۴۶	۱/۴۶۶۷	۱/۴۶۱۸	۱/۴۶۱۶	۱/۴۶۱۵	۱/۴۶۸۴	۱/۴۸۰۴	* یورو (پول واحد اروپایی)	۱/۴۴۹۲
۱/۵۵۲۹۲		۱/۳۴	۱/۵۷۳۸۰	۱/۵۷۰۷۸	۱/۵۷۴۵۵	۱/۵۷۳۷۶	۱/۵۸۰۷۸	۱/۵۶۹۱۲	SDR به دلار	۱/۵۴۸۶۷
۸۲۴/۲۰		۷/۵۹	۸۸۶/۷۹	۸۷۳/۵۰	۸۷۴/۷۰	۸۸۸/۴۰	۸۹۸/۳۵	۸۹۹/۰۰	طلای لندن (هر اونس)	۸۵۵/۹۰
۸۳۸/۷۰		۵/۸۱	۸۸۷/۴۴	۸۸۵/۹۰	۸۷۳/۵۰	۸۸۴/۹۰	۸۹۱/۲۵	۹۰۱/۶۵	طلای نیویورک (هر اونس)	۸۶۴/۲۰
۹۴/۲۵		۱۰/۳۹	۱۰۴/۰۴	۱۰۳/۵۴	۱۰۴/۶۰	۱۰۲/۹۵	۱۰۳/۰۸	۱۰۶/۰۴	نفت برنت انگلیس	۹۹/۶۱
۹۷/۲۹		۱۲/۶۹	۱۰۹/۶۳	۱۰۶/۸۹	۱۰۸/۰۲	۱۰۵/۷۳	۱۰۶/۶۱	۱۲۰/۹۲	نفت پایه آمریکا	۱۰۴/۵۵
۱۰۹۹۹		-۰/۲۴	۱۰۹۷۲	۱۱۱۴۳	۱۱۰۲۲	۱۰۸۲۵	۱۰۸۵۵	۱۱۰۱۶	DOW-30 (بورس وال استریت)	۱۱۳۸۸
۱۱۶۹۲		۲/۸۶	۱۲۰۲۶	۱۱۸۹۳	۱۲۰۰۷	۱۲۱۱۵	تعطیل	۱۲۰۹۱	NIKKEI-225 (بورس توکیو)	۱۱۹۲۱
۵۹۸۹		۱/۷۴	۶۰۹۳	۶۰۶۴	۶۱۷۳	۶۰۵۳	۶۰۶۹	۶۱۰۸	DAX-30 (بورس فرانکفورت)	۶۱۹۰
۵۰۶۷		۱/۷۶	۵۱۵۶	۵۰۸۹	۵۱۹۷	۵۱۲۱	۵۱۳۶	۵۲۳۶	FTSE-100 (بورس لندن)	۵۳۱۱

بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف- نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار در برابر تمام ارزهای مورد بررسی تضعیف شد. متوسط ارزش دلار در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر یورو، لیره انگلیس و یمن ژاپن به ترتیب ۰/۲۶ درصد، ۰/۰۴ درصد و ۰/۰۵ درصد کاهش داشت. به نرخهای آخروقت بازار مذکور، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۱۰۵/۲۶-۱۰۶/۴۴ ی恩 و هر یورو در محدوده ۱۴۸۰۴-۱۴۶۱۵ دلار در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات دلار، عمدتاً تحت تأثیر ابهامات مربوط به برنامه دولت آمریکا برای نجات بازارهای مالی این کشور و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز جمعه هفته ماقبل (مطابق با ۱۹ سپتامبر) دولت آمریکا برنامه‌ای ۷۰۰ میلیارد دلاری برای حل مشکل مطالبات مشکوک الوصول بانکها این کشور اعلام کرد.

طبق این برنامه، مؤسسه‌ای برای خرید اوراق بهادر کم اعتبار مرتبط با وامهای رهنی بانکها، تشکیل می‌شود. جزئیات این برنامه چندان روشن نبود. اما بسیاری براین باورند که چنین برنامه‌ای سبب می‌شود که کسری بودجه دولت به شدت افزایش یابد. هم اکنون پیش‌بینی می‌شود که کسری بودجه دولت در سال مالی آینده، بدون احتساب برنامه نجات مالی، به ۴۳۸ میلیارد دلار بررسد. به این کسری بودجه باید هزینه‌های مربوط به خریدهای اوراق بهادر مرتبط با وامهای رهنی را نیز اضافه کرد. از طرف دیگر هنوز معلوم نیست که دولت برای خرید اوراق قرضه مرتبط با وامهای رهنی، چگونه آنها را ارزشیابی می‌کند. علاوه بر آن ممکن است که این برنامه گسترده‌تر شود و بدھیهای مربوط به کارتھای اعتباری و سایر بدھیهای مشکوک الوصول را نیز دربر گیرد. این امر می‌تواند هزینه برنامه مذکور را افزایش دهد. در هر حال برنامه مذکور می‌تواند به افزایش شدید کسری بودجه دولت و به تع آن کاهش ارزش اوراق قرضه این کشور منجر گردد. صورت وقوع چنین وضعیتی، سرمایه گذاران خارجی رغبت چندانی به تأمین کسری حساب جاری نشان نخواهد داد. کاهش رغبت سرمایه گذاران خارجی به تأمین مالی کسری حساب‌جاري می‌تواند تأثیرات منفی قابل توجهی بر ارزش دلار باقی گذارد. ترس از بوجود آمدن چنین شرایطی موجب کاهش شدید ارزش دلار در برابر یورو، ین، لیره و برخی از ارزهای عمدۀ دیگر در روز دوشنبه گذشته شد. در مقطعی از این روز یورو تا سطح ۱/۴۸۶۷ دلار، یعنی به بالاترین سطح یک ماه گذشته، رسید. در واقع افزایش یورو در این روز شدیدترین افزایش یک روزه در نوع خود از زمان ایجاد آن در ژانویه سال ۱۹۹۹ میلادی به بعد بوده است. در روز سه شنبه انتشار خبر مربوط به کاهش شدید شاخص فعالیت کارخانه‌ای منطقه یورو، کاهش قیمت نفت و کاهش بدینی نسبت به اثرات برنامه احتمالی دولت آمریکا برای نجات بانکهای این کشور بر بودجه این کشور، سبب شد تا دلار در برابر یورو، ین، لیره، فرانک سوئیس و برخی از ارزهای عمدۀ دیگر تقویت گردد. لازم بذکر است برخی در روز سه شنبه به این نتیجه رسیدند که زیانهای دولت از خرید اوراق قرضه مرتبط با وامهای رهنی کم اعتبار کمتر از انتظار قبلی خواهد بود. چون به احتمال زیاد دولت این نوع اوراق را می‌تواند بعد از بهبودی بازار و افزایش قیمت آن، به فروش برساند. در روز چهارشنبه اعلام شد که شاخص اعتماد بخش تجاری آلمان از ۹۴/۸ در ماه اوت به ۹۲/۹ در ماه سپتامبر کاهش یافت. در واقع در ماه سپتامبر شاخص مذکور

به پایین ترین سطح خود از ماه مه سال ۲۰۰۵ میلادی به بعد رسید. از سوی دیگر در روز چهارشنبه توجهات به سوی پیامدهای بحران مالی آمریکا بر منطقه یورو و سایر کشورهای عمدۀ صنعتی معطوف گردید. موارد مذکور موجب ادامه تقویت دلار در برابر یورو،ین و برخی از ارزهای عمدۀ دیگر شد. در روز پنجشنبه نیز گزارش‌های متشره احتمال موافقت کنگره آمریکا با برنامه وزارت خزانه داری برای کمک به بانکهای این کشور را تقویت کرد. همچنین در روز پنجشنبه یکی از سرمایه گذاران بزرگ تصمیم به سرمایه گذاری ۵/۰ میلیارد دلار در سهام بانک آمریکایی Goldman Sachs گرفت. موارد مذکور موجب افزایش ریسک پذیری سرمایه گذاران و ادامه ترقی دلار در برابر ین شد. اما در این روز دلار در برابر یورو تغییر چندانی نداشت. چون احتمال موافقت کنگره با برنامه کمک به بانکها، تاجدودی از بدینی نسبت به دورنمای اقتصادی منطقه یورو نیز کاست. در روز جمعه مسئولین آمریکایی به توقف فعالیت بانک Washington Mutual، موجب فرار سرمایه‌ها از دلار به سوی ین بعنوان مأمن سرمایه گذاری شد. به همین دلیل در این روز دلار در برابر ین کاهش یافت. لازم بذکر است که Washington Mutual بزرگترین بانک ورشکست شده آمریکا می‌باشد. این امر به همراه تجدیدنظر نزولی در تولید ناخالص داخلی سه ماهه دوم سال‌جاری آمریکا موجب ضعف دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای دیگر نیز شد.

ب- بازار پولی داخلی

در هفته گذشته بازار پولی آمریکا تقریباً فلجه شد. بسیاری از بانکهای در این کشور همچنان از اعطای وام به یکدیگر خودداری می‌کردند. این امر به دلیل فقدان نقدینگی و یا سطح نرخهای بهره نبود. بلکه دلیل اصلی این امر بی اعتمادی بانکها به یکدیگر بود. بر ملاشدن مشکلات برخی از بانکها و مؤسسات مالی بسیار بزرگ، موجب بی اعتمادی بانکها به هم‌دیگر گردید. در آخرین روز هفته نرخ بهره وامهای دلاری بین بانکی سه ماهه از بازده اوراق قرضه دولتی سه ماهه آمریکا، حدود ۴/۰ تا ۳/۵ درصد بالاتر بود. در هفته گذشته بانک مرکزی آمریکا حدود ۲۹۰ میلیارد دلار بصورت سوآپ در

اختیار بانکهای مرکزی اروپایی و غیر اروپایی قرار داد تا از آن برای اعطای وام در بازارهای محلی مورد استفاده قرار گیرد. از مبلغ مذکور حدود ۱۱۰ میلیارد دلار در اختیار بانک مرکزی اروپا، ۶۰ میلیارد دلار در اختیار بانک مرکزی ژاپن، ۴۰ میلیارد دلار در اختیار بانک مرکزی انگلیس و بقیه در اختیار سایر بانکهای مرکزی قرار گرفت. همچنین در هفته گذشته بانکها حدود ۱۸۷/۷۵ میلیارد دلار بطور مستقیم از بانکها قرض گرفتند. این حجم از استقرار، چهار برابر بالاترین سطح استقرار که در هفته ماقبل صورت گرفت، می باشد. اقدامات دولت آمریکا برای ارائه یک برنامه ۷۰۰ میلیارد دلاری جهت کمک به بانکهای این کشور نیز تاکنون نتوانسته است بی اعتمادی بانکها نسبت به یکدیگر را کاهش دهد. چون نسبت به تصویب این برنامه توسط کنگره و جزئیات آن، تردید وجود دارد.

جدول نرخهای بهره سپتامبر ۵ سه ماهه (به درصد)

نوع ارز	متوجهه متنهی به ۵ سپتامبر	متوجهه متنهی به ۱۲ سپتامبر	متوجهه متنهی به ۱۹ سپتامبر	متوجهه متنهی به ۲۶ سپتامبر
دلار آمریکا	۲/۸۱	۲/۸۲	۵/۰۸	۳/۴۸
یورو	۴/۹۵	۴/۹۵	۰/۹۱	۵/۰۸
ین ژاپن	۰/۸۹۳	۰/۸۹۲	۶/۱۶۱	۰/۹۱۴
لیره انگلیس	۵/۷۴	۵/۷۲	۵/۸۷	۶/۱۶

ج - اقتصاد داخلی

طبق ارقام منتشره در هفته گذشته، رشد تولید ناخالص داخلی سه ماهه دوم سالجاری از ۳/۳ درصد به ۲/۸ درصد مورد تجدیدنظر سعودی واقع شد. با این حال رشد تولید ناخالص داخلی سه ماهه دوم حدود سه برابر رشد ۰/۹ درصدی تولید ناخالص داخلی سه ماهه اول می باشد. تجدیدنظر نزولی رشد تولید ناخالص داخلی سه ماهه دوم، عمدتاً به دلیل تجدیدنظر نزولی هزینه های مصرف کنندگان در همان سه ماهه بوده است. به احتمال بسیار زیاد رشد اقتصادی در سه ماهه سوم و چهارم سالجاری کنتر خواهد بود. چون بدلیل کاهش مداوم تعداد شاغلین، رشد در آمدها در حال توقف است.

همچنین بحران مالی نیز دسترسی مصرف کنندگان به اعتبارات بانکی را بسیار محدود نمود. کاهش‌های مداوم قیمت سهام و کاهش قیمت مسکن نیز ارزش اسمی ثروت اشخاص را کاهش داد. در چنین شرایطی، مصرف کنندگان توان افزایش هزینه‌های خود را ندارند. این در حالی است که سهم قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی را هزینه‌های مصرف کنندگان تشکیل می‌دهد. در سال ۲۰۰۷ هزینه‌های مصرفی حدود ۶۸٪ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل داد. فروش خانه‌های تک واحدی به نرخ سالانه در ماه اوت نسبت به ماه ماقبل ۱۱٪ درصد کاهش یافت و به ۵۲۰ هزار دستگاه رسید.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی آمریکا

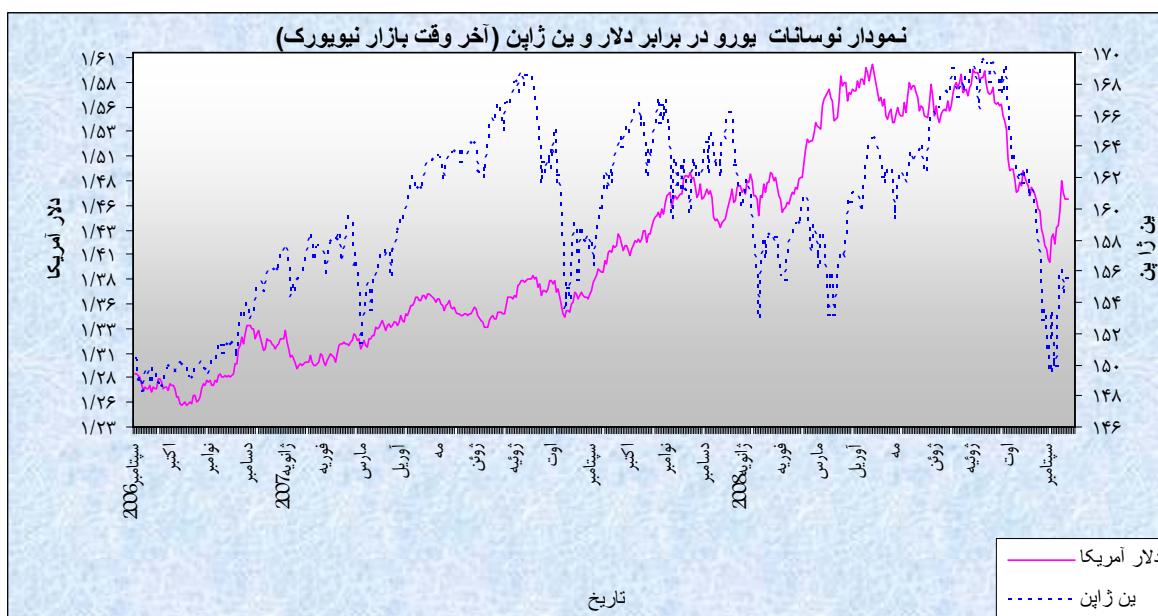
سال ۲۰۰۸												شاخصهای اقتصادی		
اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	ماه			
۶/۲	۵/۷	۵/۵	۵/۵	۵/۵	۵/۱	۴/۸	۴/۹	۵/۰	۴/۷	۴/۸.	ماه	نرخ بیکاری (به درصد)		
-۶۲/۲۰ -۵۸/۸ -۵۹/۲ -۶۰/۵ -۵۶/۵ -۶۱/۷ -۵۸/۹۶ -۵۷/۹ -۶۳/۱۲ -۵۷/۷۷												موازنۀ تجارتی (به میلیارد دلار)		
۰/۳ -۰/۲ -۰/۷ ۰/۲ -۰/۷ ۰/۱ ۰/۱ ۰/۱ ۰/۳ -۰/۵												درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی		
۵/۶	۵/۰	۴/۲	۳/۹	۴	۴	۴/۳	۴/۱	۴/۳	۳/۵	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کنندگان (به درصد)				
سه ماه سوم			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)		
۲/۸			۰/۹			۰/۶								

۲- منطقه یورو

الف - نوسانات یورو

در هفته گذشته، یورو در برابر تمام ارزهای عمدۀ مورد بررسی به استثنای دلار کانادا تقویت گردید. متوسط ارزش یورو در هفته گذشته نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار آمریکا $2/46$ درصد افزایش یافت. به نرخهای آخر وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده $1/4615 - 1/4804$ دلار معامله گردید.

در هفته گذشته نوسانات ارزش یورو به طور عمدۀ تحت تأثیر اخبار بازارهای مالی، اوضاع اقتصادی، تصحیحات تکنیکی و برخی موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه فعالان بازار در انتظار روشن شدن آثار و محتوای برنامه دولت آمریکا جهت کمک به بازارهای مالی این کشور بودند. لذا فروشهای دلاری صورت گرفت

و ارزش یورو در برابر این ارز افزایش یافت. در روز سه شنبه با توجه به افت دلار در روزهای کاری قبل تصحیحات تکنیکی صورت گرفت. بهای نفت هم در این روز کاهش یافت که به نوبه خود بر جذابیت دلار افزود. از سوی دیگر، گزارش منتشره ای حکایت از آن داشت که شاخص فعالیت بخش کارخانه ای منطقه یورو در ماه سپتامبر به پایین ترین سطح خود در هفت سال گذشته رسیده است. بنا به دلایل مذکور یورو در برابر دلار تضعیف گردید. در اوایل روز چهارشنبه به وقت بازار لندن و دیگر بازارهای اروپایی گزارش انتشار یافته ای نشان داد که شاخص اعتماد تجاری آلمان از ۹۴/۸ در ماه اوت به ۹۲/۹ در ماه سپتامبر کاهش یافته که این پایین ترین رقم برای شاخص مذکور از ماه مه ۲۰۰۵ تاکنون بوده است. از سوی دیگر اعلام شد که شرکت Warren Buffett متعلق به مؤسسه مالی عظیم Berkshire Hathaway اقدام به سرمایه گذاری مبلغ ۵ میلیارد دلار در بانک Goldman Sachs نموده است. این عوامل بر یورو فشار نزولی وارد نمود. اما در ادامه معاملات این روز تصحیحات تکنیکی صورت گرفت. در روزهای پنج شنبه و جمعه احتمال تأخیر در تصویب لایحه کمکهای مالی دولت آمریکا تقویت شد، زیرا اعضای کنگره- که این لایحه در نهایت باید به تصویب آنان برسد- هنوز در حال بررسی بوده و موافقت کامل آنان جلب نشده بود. از سوی دیگر در روز جمعه خبر مربوط به ورشکستگی بانک Washington Mutual در روز آخر هفته گردید.

ب- بازار پولی

حساب جاری منطقه یورو از ۱/۱ میلیارد یورو در ماه ژوئن به ۱/۱- یورو در ماه ژوئیه کاهش یافته است. ارزش حساب جاری ابانته طی یکسال متنه به ژوئیه نیز به ۲۳/۷- میلیارد رسید. مازاد حساب تجاری طی ماههای ژوئن و ژوئیه به ترتیب ۳/۱ و ۰/۹ میلیارد یورو بود. سفارشات بخش صنعتی پس از ۰/۵ درصد افت ماهانه در ماه ژوئن، در ماه ژوئیه نسبت به ماه قبل ۱/۰ درصد افزایش نشان داد. رشد سالانه سفارشات در ماههای ژوئن و ژوئیه به ترتیب ۷/۲ و ۱/۶ درصد بود. تولید ناخالص داخلی آلمان به طور سه ماه به سه ماه در سه ماهه اول ۰/۴

درصد و در سه ماهه دوم ۱/۰ درصد رشد داشت. رشد سالانه آن نیز از ۳/۳ درصد در سه ماهه اول به ۳/۰ درصد در سه ماهه دوم کاهش پیدا کرد. تولید ناخالص داخلی فرانسه پس از ۴/۰ درصد افزایش در سه ماهه اول، در سه ماهه دوم ۰/۳ درصد افت داشت. پیش بینی می شد که رشد اقتصادی فرانسه در سال ۲۰۰۸ افت قابل ملاحظه ای داشته باشد بطوریکه از رقم تحقق یافته ۲/۱ درصد در سال ۲۰۰۷ به ۰/۹ درصد برسد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو

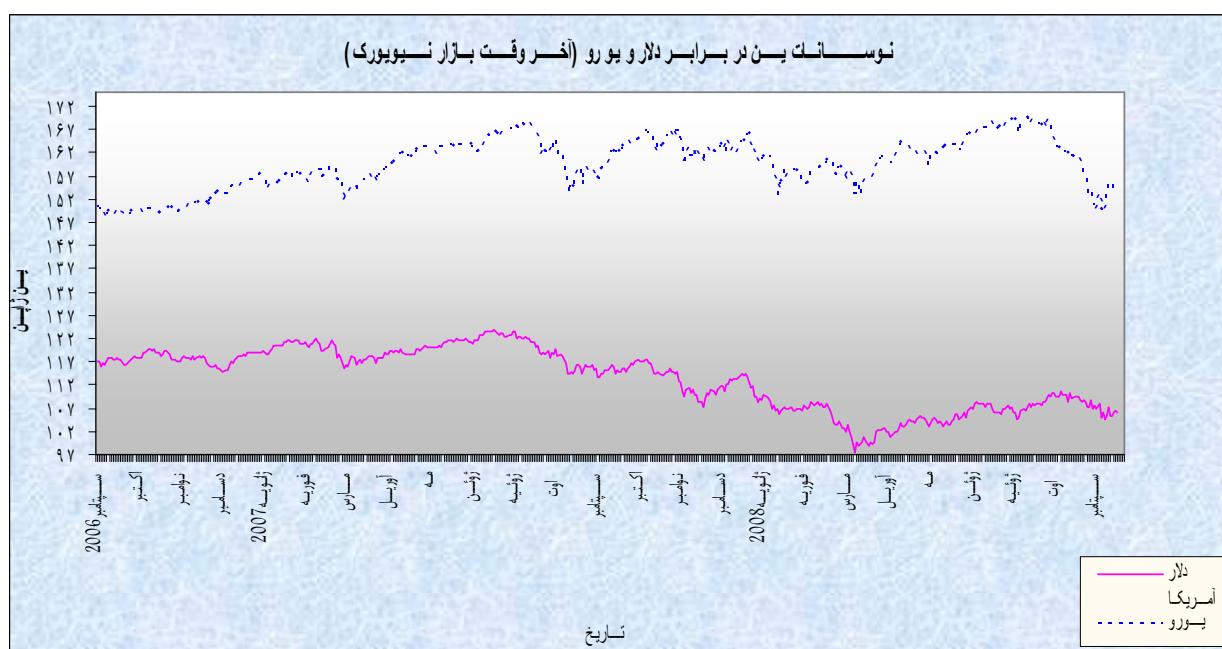
سال ۲۰۰۸							سال ۲۰۰۷					شاخصهای اقتصادی
ژوئن	ژوئن	۴۰	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نومبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	
۷/۳	۷/۳	۷/۲	۷/۱	۷/۱	۷/۱	۷/۱	۷/۲	۷/۲	۷/۲	۷/۳	۷/۴	نرخ بیکاری (به درصد)
-۷/۱۶۲	۷/۲۹	۳/۵۷	-۲/۱۷	۱۸/۰۰	۹/۷۱	-۰/۹	۱۱/۴۶	۱۶/۴۱	۱۳/۲	۱۵/۷۳		موازنۀ تجاری (بهمیلیارد دلار)
-۰/۳	-۰/۲	-۱/۹	۰/۸۸	-۰/۶۰	۰/۳۵	۰/۷	-۰/۲	-۰/۴	-۰/۴	-۰/۸	۱/۲	درصد تغیرات ماهانه تولیدات صنعتی
۴/۰	۴/۰	۳/۷	۳/۳	۳/۶	۳/۳	۳/۲	۳/۱	۳/۱	۲/۶	۲/۱	۱/۷	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه دوم ۲۰۰۸				سه ماهه اول ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			سه ماهه سوم		رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
۱/۵				۲/۱			۲/۳			۲/۷		

۳-ژاپن

الف- نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده تضعیف گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۲۰ درصد کاهش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۱۰۵/۲۶-۱۰۶/۴۴ ین معامله گردید.

نوسانات ارزش ین طی هفته گذشته، به طور عمده تحت تأثیر انتشار اخبار اقتصادی، وضعیت بازارهای مالی و برخی موارد دیگر قرار داشت. روز دوشنبه در بازار آسیا، به دلیل عدم اطمینان بازار از تایید طرح وزارت خزانه داری ایالات متحده برای نجات بازارهای مالی، دلار تضعیف گردید. EurUsd مابین نرخهای ۱/۴۴۴۰ تا ۱/۴۵۶۰ در روندی خشی به حرکت خود ادامه دادند و UsdJpy با سقوط از سطح ۱۰۷/۴۰ به ۱۰۶/۴۳ فرود آمدند. به دلیل ادامه شرایط ریسک گریزی در بازار، معاملات انتقالی کماکان تحت فشار نزولی قرار دارند EurJpy به سطح ۱۵۴/۰۰ تنزل یافت و (Carry Trades)

NzdJpy تا سطح ۷۲/۷۳ پایین آمد. بهای نفت خام با عبور از نرخ \$۱۰۰ تا قیمت ۱۰۵/۳۶ دلار در هر بشکه پیش رفت. بدنبال تقویت بازار نیویورک در روز جمعه، بازارهای منطقه‌ای آسیا در این روز با افزایش قیمت همراه شدند. طرح خزانه دارای ایالات متحده در خصوص تاسیس صندوق ضمانت ۷۰۰ میلیارد دلاری برای خرید وام‌های پر ضرر که به منظور کنترل بحران مالی اخیر پیشنهاد شده است، همچنان در صدر اخبار بوده و در روزهای آخر هفته ماقبل نیز از موضوعات داغ بازار بود. بر اساس این طرح، موسساتی که فعالیت‌های مالی خاصی در ایالات متحده دارند، می‌توانند وام‌های زیان ده خود را به این صندوق بفروشند و دولت کنترل کلی این بدھی‌ها را بر عهده خواهد گرفت. به گفته سناتور شومر، قرار بود این طرح برای بررسی و تصویب، طی هفته گذشته در کنگره مطرح شود و پس از تصویب تا روز جمعه برای امضاء نهایی در اختیار رئیس جمهور قرار گیرد. اینکه این طرح تا چه میزانی بر نوسانات بازار ارز تاثیر خواهد گذاشت، نظرات متفاوتی وجود دارد. در روز سه شنبه بازارهای مالی ژاپن تعطیل بود. اما در مجموع در بازارهای آسیایی، به دلیل و خامت وضعیت ترازنامه مالی دولت فدرال ایالات متحده و افزایش بهای کالاهای، دلار تحت فشار نزولی قرار گرفت. شاخصهای سهام آسیا نیز در این روز کاهش یافت. در روز چهارشنبه در ژاپن، حزب لیبرال دموکرات (LDP) آقای تارو آسو را به عنوان رئیس جمهور جدید و نیز نخست وزیر آینده انتخاب نمود. آقای آسو بطور لفظی حامی استفاده از مخارج دولت برای حمایت از اقتصاد است که این سیاست می‌تواند برای ین مثبت تلقی شود. با این حال، فشارهایی که از مجلس عوام به حزب دموکرات ژاپن (DPJ) وارد می‌شود، شرایط نامطمئنی را برای تصویب محرکهای مالی توسط حزب حاکم را بوجود خواهد آورد. در حال حاضر، حرکت یعنی ژاپن با توجه به وضعیت کلان اقتصادی صورت می‌گیرد و از آنجاییکه سرمایه‌گذاران همچنان نسبت به ریسک موجود در بازارهای مالی واکنش نشان می‌دهند، پیش‌بینی می‌شود، تقویت یعنی کماکان ادامه یابد.

روز پنج شنبه عدم تصویب سریع لایحه دولت آمریکا برای کمک به بازارهای مالی موجب شد، در بازار آسیا، دلار تضعیف شود EurUsd :تا از سطح ۱/۴۵۶۲ به سطح ۱/۴۶۷۸ افزایش یافت و UsdJpy از نرخ ۱۰۵/۶۱ به ۱۰۷/۰۲ تنزل یافت. روز چهارشنبه در اواخر ساعت فعالیت بازار نیویورک ، اعلام شد که برای تصویب طرح آقای پالسون، وزیر خزانه داری امریکا، توافقات و اصلاحاتی صورت گرفته است. برخی از اصلاحات بدین گونه خواهد بود که مبلغ ۷۰۰ میلیارد دلار به صورت اقساط به شرکتها پرداخت شود و دولت در مقابل اعطای اعتبار به بانکها و شرکتها، از آنها سهام دریافت نماید. همچنین، محدودیت‌هایی بر حقوق و مزایای مدیران ارشد شرکتها دریافت کننده کمک اعمال گردد و تدبیری نیز برای نظارت به این طرح در نظر گرفته شود. با این حال، پیش از آنکه بازارهای سهام به این خبر واکنش نشان دهند، گروهی از محافظه کاران جمهوریخواه کنگره با این طرح مخالف کرده و در مقابل راهکاری برای یمه وام رهنی ارایه نمودند .در همین حال، روز چهارشنبه اعلام شد که صندوق سرمایه گذاری مشترک واشنگتن (WaMu) ، از بزرگترین موسسات اعطای وام-به دلیل ورشکستگی توسط دولت آمریکا تعطیل شد و بانک جی پی مورگان (JP Morgan) تمامی دارایی‌های آن را خریداری نمود . در حال حاضر، بازارها همچنان در انتظار تعیین وضعیت طرح آقای پالسون (لایحه ۷۰۰ میلیارد دلاری) هستند و نوسانات بازارهای مالی بیش از اعلام شاخصهای بنیادی اقتصادی مورد توجه قرار دارد. بهای نفت خام با اندکی کاهش به ۱۰۶/۲۰ دلار در هر بشکه رسید. بازارهای سهام آسیا نیز در روز پنج شنبه با افت قیمت همراه بودند. روز جمعه نیز روند نزولی دلار در برابر ارزهای اصلی ناشی از بحران بانکی این کشور ادامه یافت.

ب- وضعیت اقتصادی

در حالی که انتظار میرفت تجارت خارجی ژاپن در ماه اوت با مازادی در حدود ۱۸۰ میلیارد ی恩 همراه باشد اما اقتصاد این کشور با کسری ۳۲۴ میلیارد ی恩ی روبرو شد. رقم کسری تجاری این کشور پس از تعدبلاط فصلی به ۱۱۶ میلیارد ی恩 کاهش می یابد. تورم در ژاپن در مقایسه با ماه قبل از آن اندکی کاهش یافت. در حالی که تورم در ماه ژوئیه $\frac{2}{3}$ درصد افزایش داشت در ماه اوت با اندکی کاهش به $\frac{1}{2}$ درصد رسید.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن

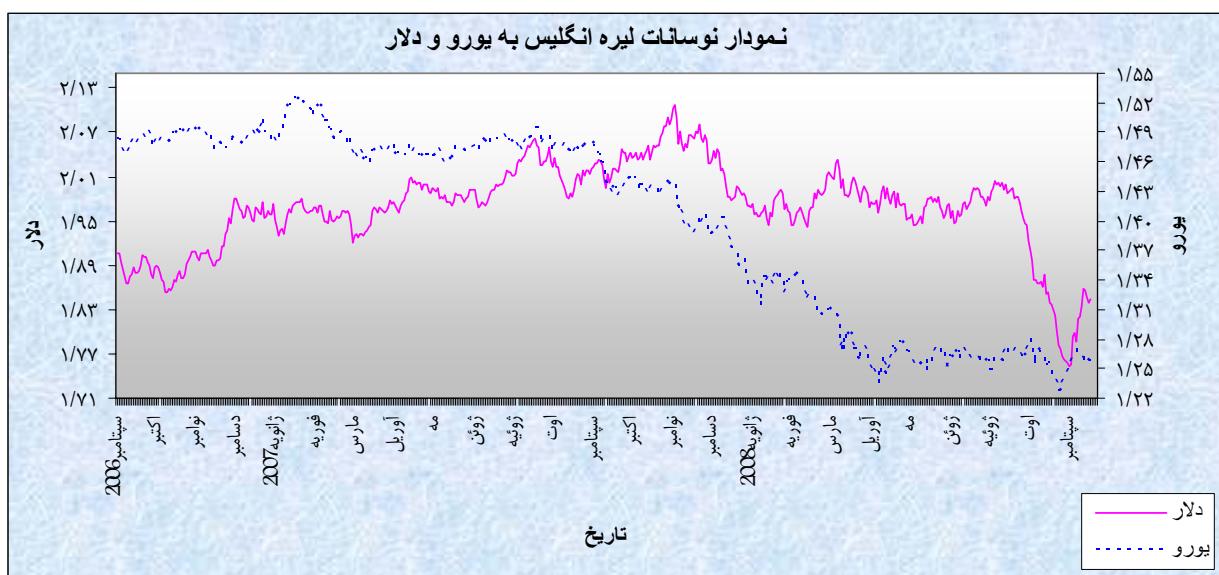
سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	سال ۲۰۰۸			سال ۲۰۰۷			شاخصهای اقتصادی	
									دسامبر	نومبر	اکتبر	دسامبر	نومبر	اکتبر		
		۴/۰۰	۴/۱۰	۴/۰۰	۴/۰۰	۳/۸۰	۳/۹۰	۳/۸۰	۳/۸۰	۳/۸۰	۴/۰۰				نرخ بیکاری (به درصد)	
		۲/۱۷	۲/۳۶	۵/۰۷	۶/۱۸	۱۲/۴۱	۹/۶۶	۰/۸۰	۹/۲۷	۸/۴۰	۱۹/۲۳				موازنہ تجارتی (به میلیارد دلار)	
		۰/۹۰	-۲/۲۰	۲/۸۰	-۰/۲۰	-۳/۴۰	۱/۶۰	-۲/۲۰	۱/۴۰	-۱/۶۰	۱/۷۰				درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	
	۲/۱۰	۲/۳۰	۲/۰۰	۱/۳۰	۰/۸۰	۱/۲۰	۱/۰۰	۰/۷۰	۰/۷۰	۰/۶۰	۰/۳۰				تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	
سه ماهه سوم ۲۰۰۸				سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
				-۲/۴			۳/۲			۲/۶						

۴- انگلیس

الف- نوسانات لیره

در هفته گذشته، لیره انگلیس در برابر تمام ارزهای مورد بررسی به استثنای ین و دلار تضعیف شد. متوسط ارزش لیره در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار ۲/۰۴ درصد افزایش داشت. به نزههای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۸۵۸۲-۱/۸۳۸۴ دلار معامله گردید.

نوسانات ارزش لیره طی هفته گذشته، به طور عمده تحت تأثیر مشکلات بانک‌های آمریکایی و برخی از عوامل دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه ابهامات مربوط به برنامه دولت آمریکا برای کمک به بانک‌های این کشور و اثرات منفی آن بر بودجه، سبب شد تا لیره در برابر دلار افزایش یابد. حتی در مقطعی از این روز هر لیره به سطح ۱/۸۶۴۳ دلار، یعنی به بالاترین سطح یک ماهه گذشته خود در برابر دلار رسید. در روز سه شنبه دفاع قاطعانه وزیر خزانه داری آمریکا از برنامه کمک به بانک‌ها در کنگره و حمایت رئیس بانک مرکزی این کشور از وی و خبر مربوط به کاهش وامهای تصویب شده ماه اوت

انگلیس، سبب کاهش ارزش لیره در برابر دلار گردید. در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه نیز به دلیل اظهارات مقامات پولی انگلیس به لزوم کاهش نرخهای بهره کلیدی این کشور و ترس از گسترش بحران مالی آمریکا به انگلیس سبب کاهش ارزش لیره شد. در روز جمعه ابهامات مربوط به برنامه کمک دولت آمریکا به بانک‌ها، موجب تقویت لیره در برابر دلار شد.

ب- بازار پولی

شورای سیاستگذاری بانک مرکزی انگلیس برای تصمیم گیری در مورد نرخهای بهره کلیدی در مختصه گرفتار شده است. چون از یکسو بی اعتمادی بانک‌ها به یکدیگر و کاهش قیمت مسکن، کاهش نرخهای بهره کلیدی را توجیه می‌کند. از سوی دیگر افزایش فشارهای تورمی، افزایش و یا عدم تغییر نرخهای بهره کلیدی را توجیه می‌نماید. اما در مجموع می‌توان گفت احتمال کاهش نرخهای بهره انگلیس بیش از احتمال افزایش نرخهای بهره کلیدی این کشور است. چون اولاً کاهش‌های اخیر قیمت مواد اولیه و افزایش‌های اخیر لیره تا حدودی نگرانی نسبت به دورنمای تورمی را کاهش داد. ثانیاً در هفته‌های اخیر با تشدید بحران مالی در آمریکا، تأمین نقدینگی بانک‌های انگلیسی نیز با مشکلات جدی مواجه شد. در واقع بازار پولی فلنج شده و بانک‌های انگلیسی برای تأمین نقدینگی خود کاملاً به بانک مرکزی وابسته شده‌اند. بانک مرکزی در روز جمعه گذشته اعلام کرد که در مزایده‌های جدید دهها میلیارد لیره وامهای درازمدت در اختیار بانک‌ها قرار می‌دهد. حتی این بانک حاضر شده در ازای اعطای این وامها، اوراق قرضه مرتبط با وامهای رهنی را نیز به عنوان ودیعه قبول نماید. این در حالی است که قبل از این بانک مرکزی انگلیس فقط وجوده کوتاه مدت از طریق مزایده‌های هفتگی در اختیار بانک‌ها قرار می‌داد. نرخ بهره کلیدی انگلیس از ماه آوریل سالجاری تاکنون در سطح ۵٪ درصد بلا تغییر باقی مانده است.

ج - وضعیت اقتصادی

در هفته گذشته اتحادیه بانکداران انگلیس اعلام کرد که در ماه اوت فقط با ۲۱۰۸۶ درخواست اخذ وام برای خرید مسکن موافقت شد. در ماه اوت موافقت با این نوع درخواستها به پایین ترین سطح خود از سال ۱۹۹۷ میلادی به بعد رسید. قیمت مسکن نیز در ماههای اخیر به سرعت رو به کاهش می‌رود. بطوریکه هم اکنون شاخص قیمت مسکن نسبت به سال ماقبل حدود ۱۰٪ درصد کاهش نشان می‌دهد. کاهش قیمت مسکن یکی از دلایل اصلی بروز بحران بانکی در آمریکا بوده است. تداوم کاهش قیمت مسکن می‌تواند به بحران مالی در انگلیس نیز دامن بزند. کنفرانسیون صنایع بریتانیا نیز اعلام کرد که خرده فروشی در ماه سپتامبر، برای ششمین ماه متوالی کاهش یافت. یکی از اعضای شورای سیاستگذاری بانک مرکزی انگلیس نیز در هفته گذشته گفت رشد اقتصادی انگلیس به شدت کند شده و احتمالاً در نیمه دوم سالجاری این رشد منفی می‌شود. وی گفت بحران اخیر بازارهای مالی بطور حتم بر شاخص‌های اعتماد در بخش مصرف کننده و تجاری تأثیری منفی باقی خواهد نهاد. وی افزود، علیرغم کاهش ارزش لیره، بخش کارخانه‌ای نیز با کاهش مواجه هستند.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس

سال ۲۰۰۸								سال ۲۰۰۷					شاخصهای اقتصادی ماه
اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژوئیه	دسامبر	نومبر	اکتبر	سپتامبر	ماه	
۲/۸	۲/۷	۲/۶	۲/۶	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۶	نرخ بیکاری(به درصد)	
	-۱۵/۲۵	-۱۵/۷۳	-۱۴/۷۳	-۱۵/۰۴	-۱۴/۸۸	-۱۴/۹۰	-۱۵/۶۱	-۱۵/۲۶	-۱۶/۳۸	-۱۵/۰۴	-۱۶/۷۲	موازنۀ تجاری(به میلیارد دلار)	
	-۰/۴	-۰/۱	-۰/۹	۰/۲	-۰/۵	۰/۳	-۰/۱	۰	-۰/۱	۰/۵	-۰/۴	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	
۴/۷	۴/۴	۳/۸	۳/۳	۳	۲/۵	۲/۵	۲/۲	۲/۱	۲/۱	۲/۱	۱/۸	تغییر سالانه در شاخص قیمت صرف کننده(به درصد)	
سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			سه ماهه سوم ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	
۱/۴				۲/۳			۲/۸			۳/۳			

۵- طلا

متوجه قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک درصد افزایش داشت. به نزههای آخر وقت بازار مذکور، در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در ۵/۸۱ محدوده ۶۵-۹۰ دلار، در نوسان بود.

در هفته گذشته، نوسانات قیمت طلا عمدها تحت تأثیر برنامه دولت آمریکا برای کمک به بانکهای این کشور، نوسانات قیمت نفت و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه بسیاری براین باور بودند که اولًاً برنامه ۷۰۰ میلیارد دلاری دولت قادر به فروکش کردن بحران مالی این کشور نخواهد بود. دوماً چنین برنامه‌ای از طریق افزایش شدید کسری بودجه دولت، موجب فرار سرمایه‌ها از دارایی‌های دلاری در ماههای آینده خواهد شد. همچنین در روز دوشنبه قیمت هر بشکه نفت خام حدود ۲۰٪ دلار افزایش یافت که شدیدترین افزایش در نوع خود در طی یک روز بوده است. این امر موقعیت طلا بعنوان یک ابزار ضدتورمی را تقویت کرد. موارد مذکور موجب افزایش ۴٪ درصدی قیمت طلا در روز دوشنبه گذشته شد. در روز سه شنبه فروش‌های سودجویانه همراه کاهش قیمت نفت

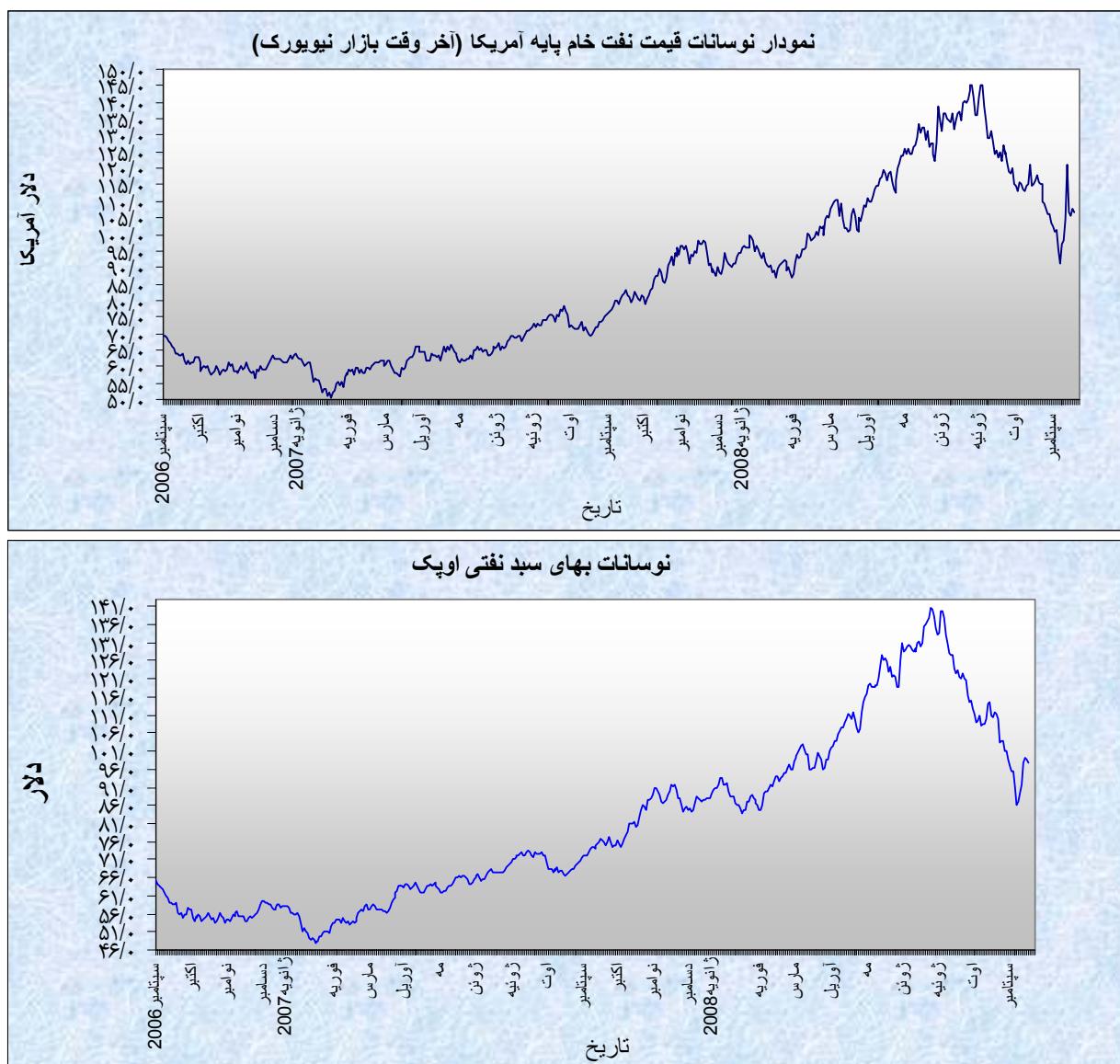

و افزایش ارزش دلار، موجب کاهش شدید قیمت طلا گردید. در روز سه شنبه ابهامات موجود در برنامه دولت برای کمک به بانکها و موانع موجود در راه تصویب این برنامه در کنگره، موجب تقویت قیمت طلا گردید. حتی در مقطعی از این روز قیمت هراونس طلا به ۸۹۶/۰ دلار نیز رسید. اما بعداً در همان روز خبر مربوط به سرمایه گذاری ۵/۰ میلیارد دلاری یکی از سرمایه گذاران در بانک آمریکایی Goldman Sachs موجب کاهش قیمت طلا گردید. در روز پنجشنبه وجود شواهدی از احتمال توافق اعضای کنگره با پیشنهاد دولت برای کمک به بانکها و افزایش قیمت سهام این کشور، موجب کاهش قیمت طلا گردید. در روز جمعه تصمیم مسئولین آمریکا به توقف فعالیت بانک JP Morgan Chase و فروش داراییهای آن به بانک Washington Mutual، و ادامه ابهامات نسبت به برنامه دولت آمریکا برای کمک به بانکهای آمریکایی، موجب تقویت قیمت طلا گردید.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۱۲/۶۹ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته قبل هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۱۰۵/۷۳-۱۲۰/۹۲ دلار معامله گردید.

نوسانات بهای نفت خام طی هفته گذشته، به طور عمدۀ تحت تأثیر اخبار مربوط به بازارهای

مالی، شرایط اقتصادی، وضعیت عرضه و تقاضا و برخی موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه این نگرانی بوجود آمد که بسته کمکهای مالی دولت آمریکا، بر کسری بودجه عظیم این کشور بیفزاید، ضمن آنکه این اقدام دولت به همراه دلار ضعیف به فشارهای تورمی دامن بزند. مجموع این موارد موجب تضعیف دلار گردید. یک گزارش منتشره حاکی از آن بود که عربستان از ابتدای سپتامبر عرضه نفت به خریداران عمدۀ خود نظری آمریکا را کاهش داده است. همچنین طبق گزارش دیگری تقاضای چین برای نفت خام در ماه اوت نسبت به ماه مشابه سال قبل ۷ درصد رشد داشته است. در نتیجه عوامل مذکور بویژه ضعف دلار، بهای نفت بطور غیرمنتظره‌ای نزدیک به ۱۶ درصد ترقی پیدا کرد که در نوع خود رقم بی سابقه‌ای می‌باشد. در روز سه شنبه روند نزولی دلار برگشت نمود. از سویی دیگر، نگرانی نسبت به رشد اقتصادی آمریکا و افت تقاضا بر بهای بنزین فشار نزولی وارد کرد. در روز چهارشنبه اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا گزارش هفتگی خود از وضعیت موجودی انبار نفت و فرآورده‌های عمدۀ نفتی این کشور را به شرح جدول زیر منتشر نمود:

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	مواردی انجام در هفته منتهی به (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مشابه سال قبل
نفت خام	۲۹۰/۲	-۰/۵۱	-۷/۸۴
نفت حوارتی و دیزل	۱۲۵/۴	-۳/۲۴	-۶/۷۰
بنزین	۱۷۸/۷	-۳/۲۰	-۹/۵۶

بر اساس این گزارش، موجودی انبار نفت خام و بنزین در هفته منتهی به ۱۹ سپتامبر نسبت به هفته ماقبل آن به ترتیب $1/5$ و $5/9$ میلیون بشکه کاهش یافت. کاهش ذخایر بنزین برای نهمین هفتۀ متولى صورت گرفت و به پایین ترین سطح خود از سال ۱۹۶۷ یعنی نزدیک به چهل سال پیش

تاکنون رسید. یکی از دلایل افت موجودی انبار بنزین - و دیگر فرآورده‌های عمده نفتی - کاهش میزان بهره برداری از ظرفیت تولیدی پالایشگاهها بود که به ۶۶/۷ درصد یعنی پایین ترین سطح تاریخی خود رسید. از آنجا که کاهش تولید پالایشگاهها می‌تواند نشانه کاهش تقاضا برای نفت خام باشد قیمت نفت تحت فشار نزولی قرار گرفت و به موضوع کاهش ذخایر توجه چندانی معطوف نشد. بنا به موارد مذکور، قیمت نفت در روزهای سه شنبه و چهارشنبه سیر نزولی پیمود. در روز پنجشنبه قیمت بنزین افزایش یافت. همچنین اخبار منتشره نشان می‌داد که نظر مساعد نمایندگان کنگره آمریکا در مورد لایحه ۷۰۰ میلیارد دلاری دولت برای کمک به شرکت‌های مالی جلب شده و بزودی این لایحه تصویب می‌گردد. عوامل یاد شده سبب ترقی بهای نفت گردید. در روز جمعه اعلام شد که بانک دیگری (Washington Mutual) نیز دچار ورشکستگی شده و این بانک توسط بانک JP Morgan خریداری شده است. ضمن آنکه در مورد سرنوشت لایحه کمک‌های مالی دولت هنوز ابهاماتی وجود داشت. در نتیجه قیمت نفت در آخرین روز هفته کاهش یافت.

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته متمی به ۲۶ سپتامبر ۲۰۰۸

عنوان	روزهای هفته						
	متوسط هفته	۲۶ جمعه سپتامبر	۲۵ پنجشنبه سپتامبر	۲۴ چهارشنبه سپتامبر	۲۳ سه شنبه سپتامبر	۲۲ دوشنبه سپتامبر	یکشنبه سپتامبر
نفت برفت	۱۰۴/۰۴	۱۰۳/۵۴	۱۰۴/۶۰	۱۰۲/۹۵	۱۰۳/۰۸	۱۰۶/۰۴	
نفت پایه آمریکا	۱۰۹/۶۳	۱۰۶/۸۹	۱۰۸/۰۲	۱۰۵/۷۳	۱۰۶/۶۱	۱۲۰/۹۲	
نفت اوپک	۹۸/۳۸	-	۹۷/۶۸	۹۸/۸۸	۹۹/۰۰	۹۷/۹۵	